

Biologicky rozložiteľný odpad (BRO)

Biologický odpad je biologicky rozložiteľný odpad (ďalej len BRO) zo záhrad a z parkov a kuchynský odpad. Je ním teda ten „klasický“ zelený odpad, medzi ktorý patria napr. kvety, tráva, lístie, drevný odpad zo strihania a orezávania krovín a stromov, vypletá burina, pozberové zvyšky z pestovania, zhnité ovocie a zelenina, piliny, drevná štiepka, hobliny, drevný popol.

Na území mesta Jelšava prebieha zber BRO najmä donáškovou formou na Zberný dvor, nachádzajúci sa na Teplickej ulici č. s. 252 Jelšava, kde môžu obyvatelia predmetný tzv. zelený odpad bezplatne odovzdať počas otváracích hodín nasledovne:

Pondelok – Piatok 10.00 – 12.00 hod a 14.00 – 15.00 hod
Sobota 08.00 – 10.00 hod

Zároveň obyvatelia mesta využívajú aj vlastné záhradné kompostovanie.

Pod pojmom BRO rozumieme taktiež o.i. „kuchynský odpad“, ktorým sú napr. šupy z čistenia zeleniny a ovocia, kávové a čajové zvyšky, vaječné škrupiny, starý chlieb, zvyšky jedla, škrupinka z orecha, vlasy, chlpy, papierové vrečko znečistené zeleninou, ovocím, maslom, džemom, potraviny po záručnej dobe alebo inak znehodnotené, použitá papierová vreckovka a servítok, nespracované zostatky surovín, neskonsumované zostatky pokrmov a potravín rastlinného ale i živočíšneho pôvodu a pod., vrátane jedlých olejov a tukov. Za nakladanie s komunálnymi odpadmi, vrátane tých biologicky rozložiteľných, zodpovedá obec. Ak sa však jedná o biologicky rozložiteľný odpad pochádzajúci z prevádzky tzv. spoločného stravovania (napr. reštaurácia, závodná kuchyňa, bufet, hotel s reštauráciou, a pod.), zodpovedá zaň prevádzkovateľ tohto zariadenia. Prevádzkovateľ kuchyne je povinný zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov, ktorých je pôvodcom na vlastné náklady. Z uvedeného vyplýva, že ten, kto vykonáva zber BRO odpadu od prevádzkovateľa kuchyne, nemusí mať na túto činnosť uzavretú zmluvu s obcou, ale len s konkrétnym prevádzkovateľom. Povinnosť obce zaviesť a zabezpečiť triedený zber sa vzťahuje na všetky ostatné biologicky rozložiteľné komunálne odpady (BRKO). Na niektoré obce sa povinnosť zaviesť triedený zber BRKO nevzťahuje. Ide o obce, ktoré si uplatnia jednu z nižšie uvedených výnimiek.

a) zabezpečia energetické zhodnotenie týchto odpadov v zariadení na zhodnocovanie odpadov činnosťou R1, alebo

b) ak

1. im to neumožňujú technické problémy vykonávania zberu, najmä v historických centrách miest a v riedko osídlených oblastiach,
2. preukážu, že najmenej 50 % obyvateľov kompostuje vlastný odpad, alebo
3. to je pre obec ekonomicky neúnosné, pretože náklady na nakladanie s komunálnymi odpadmi nemožno pokryť ani pri určení miestneho poplatku vo výške 50 % zo zákonom ustanovenej hornej hranice sadzby miestneho poplatku („**prípud nášho mesta**“).

Postavte si kompostovisko

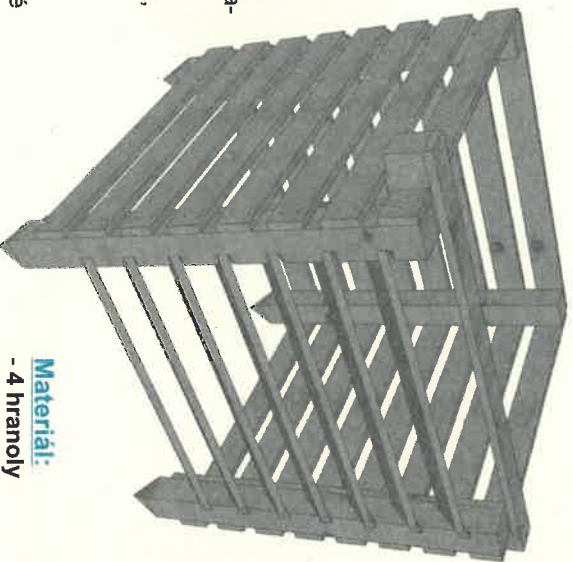
**Priatel'ia
Zeme
SPZ**

Najjednoduchším a najlacnejším spôsobom je kompostovanie biologického odpadu v hrobiach. Druhou možnosťou je kompostovanie v zásobníkoch. Tie môžu byť z dreva, kovu, plastu a pod. Dnes ich už ponúka množstvo firiem. Krajšie a väčšinou aj lacnejšie než kúpené zásobníky sú tie, ktoré si zhotovíme svojpomocou. Ponúkame vám návod na zhotovenie niekoľkých typov drevených zásobníkov:

1. Zásobník so samostatne vyberateľnými doskami na prednej strane

Postup:

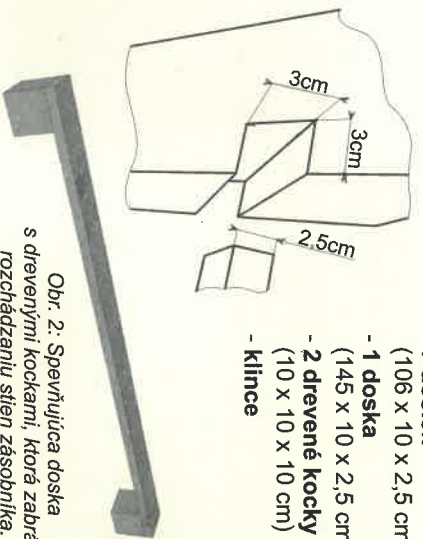
Štyri hranyoly, ktoré budú tvoriť stĺpy zásobníka, na jednom konci zašpicujeme, aby sme ich neskôr vedeli zapichnúť do zeme. Na bočnú stranu postupne odhora približne 8 dosiek, medzi ktorými vynechávame 5 cm medzery. Takisto postupujeme aj na druhej strane a zadnej stene.

Na predné dva stĺpy spravíme šikmé zárezy o hĺbke 3 cm vo vzdialenosti 11 cm od seba (obr. 1). Tieto zárezy nám budú slúžiť na uchytienie dosiek prednej steny zásobníka s možnosťou ich jednotlivého vyberania.

Z vnútornej strany oboch predných stĺpov približne dosky, ktoré zabránia vypadnutiu vyberateľných dosiek do kompostoviska.

Na dosku o dĺžke 145 cm približne na konce drevené kocky (obr. 2) a umiestrim ju na vrch prednej steny kompostoviska. Táto nám zabráni rozchádzaniu stien kompostoviska. Sedem dosiek o dĺžke 106 cm vložíme do prednej strany kompostoviska do pripravených zárezov.

Obr. 1: Nákr'es zárezu do predného stĺpu zásobníka

Materiál:

- 4 hranyoly (135 x 10 x 10 cm)
- 26 dosiek (120 x 10 x 2,5 cm)
- 7 dosiek (106 x 10 x 2,5 cm)
- 1 doska (145 x 10 x 2,5 cm)
- 2 drevené kocky (10 x 10 x 10 cm)
- klince

Obr. 2: Spevňujúca doska s drevenými kockami, ktorá zabráni rozchádzaniu stien zásobníka.

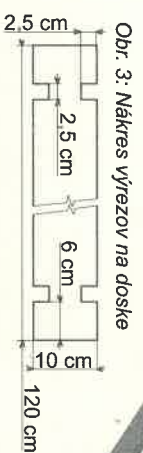
2. Zásobník z dosiek so zárezmi

Postup:

Na 22 doskách nameriame, označíme a vyrežeme zárezy podľa nákr'esu na obr. 3. Na zvyšných 4 doskách vyrežeme zárezy len z jednej strany – budú tvoriť vrchnú a spodnú časť kompostovacieho zásobníka.

Materiál:

- 26 dosiek (120 x 10 x 2,5 cm)

Obr. 3: Nákr'es výrezov na doske

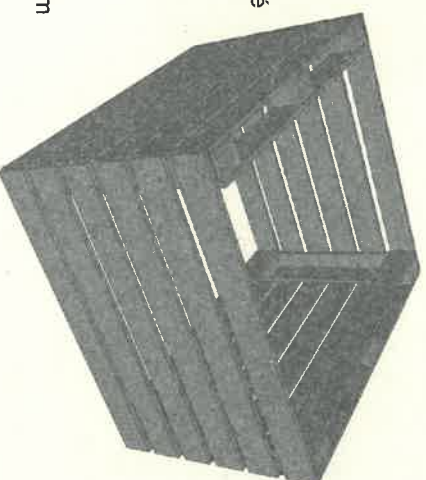
3. Zásobník z vyradených drevených palet

Postup:

Z 2 palet odstránime stredný spodný podstavec. Zo zvyšných 2 odstránime všetky spodné podstavce podľa obrázku a spojíme klincami alebo skrutkami. Prednú stenu prichytíme takým spôsobom, aby sa dala v prípade potreby prekopávanie alebo vyberania kompostu ľahko odobrať.

Materiál:

- 4 vyradené drevené palety cca 120 x 80 cm
- klince alebo skrutky

Životnosť dreveného zásobníka môžeme predĺžiť:

- výberom trvanlivého dreva (dub, agát, gaštan, slivka, čerešňa) alebo dreva z vysokým obsahom živice napr. smrekovec alebo borovica
- ohoblovaním dreva – znížime tak na ňom možnosť zachytenia vody, čím predídeme predčasnej hnilobe
- drevené hranyoly, ktoré budú zapichnuté v pôde, môžeme opáliť na ohni, čím sa stiahnu póry na povrch sa stane odolnejší voči hnilobe
- použitím ekologického laku napr. z konopného oleja alebo použitím impregnácie na báze veľtého vosku. Impregnujeme len s prípravkami na báze prírodných látok.

Priatel'ia Zeme - SPZ

P.O. BOX H-39
Košíce 040 01
tel./fax: 055 / 677 1 677
mobil: 0903 77 23 23
e-mail: spz@priateliazeme.sk
www.priateliazeme.sk/spz
č. účtu: 4330054728/3100

Tento leták bol vydaný v rámci projektu „Od triedenia k minimalizácii odpadu“, ktorý je spolufinancovaný z finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.